

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

24 JUIN 1986

PROPOSITION DE LOI

**instituant un service de conseillers spirituels
non confessionnels à l'armée**

(Déposée par M. Cortois)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le problème de la création d'un service de conseillers laïcs à l'armée a déjà été abordé au Parlement en 1972. Un projet d'arrêté royal a même été soumis à la Fonction publique en juin 1974. Ce projet était le fruit des nombreuses réunions d'un groupe de travail spécial, auquel avaient participé des représentants de la Fondation pour l'assistance morale laïque ainsi que les aumôniers en chef des cultes catholique, protestant et israélite. Toutes ces initiatives n'ont finalement donné aucun résultat concret.

L'accord de Gouvernement du 10 avril 1979, qui a précédé la formation du Gouvernement Martens I, prévoyait au Titre IV, D. Politique de défense, 3. Dispositions diverses c), que «la mise en place et l'organisation d'un service de conseillers laïcs seraient réalisées avant la fin de l'année 1979».

Un projet de loi fut effectivement élaboré, mais il ne fut pas examiné par les Chambres.

L'accord de Gouvernement du 19 octobre 1980, qui a donné lieu à la formation du Gouvernement Martens IV, prévoyait également au Titre IV, D, 2, e) «que le projet de loi visant à mettre en place et à organiser un service de conseillers laïcs serait déposé dans les douze mois».

Ce point de l'accord de Gouvernement de 1980 resta lui aussi lettre morte.

Interrogé par Mme Mathieu-Mohin (*Bulletin des questions et réponses*, Sénat, 14 avril 1981, n° 40, p. 1644), M. Swaelen, Ministre de la Défense nationale de l'époque, a répondu: «Tout sera mis en œuvre pour que le projet de loi visant à mettre en place et à organiser un service de conseillers laïcs soit déposé endéans le délai de douze mois prévu dans l'accord de Gouvernement».

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

24 JUNI 1986

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een dienst voor niet-confessionele morele consulenten in het leger

(Ingediend door de heer Cortois)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het probleem van de oprichting van een dienst voor niet-confessionele lekenraadgevers in het leger werd reeds ter sprake gebracht in het Parlement in 1972. Een ontwerp van koninklijk besluit werd zelfs in juni 1974 aan Openbaar Ambt voorgelegd. Dit ontwerp was het resultaat van talrijke vergaderingen van een bijzondere werkgroep waaraan vertegenwoordigers deelnamen van de Stichting voor Morele Lekenbijstand naast de opperaalmoezeniers van de katholieke, protestantse en israëlitische erediensten. Uiteindelijk leidde dit alles tot geen enkel concreet resultaat.

Het regeerakkoord van 10 april 1979 dat de oprichting van de regering Martens I voorafging vermeldt onder Titel IV, D. Defensiebeleid, 3. Diverse bepalingen c): «de oprichting en de organisatie van een dienst voor lekenraadgevers zullen voor het eind van het jaar 1979 gerealiseerd worden».

Een wetsontwerp werd inderdaad opgesteld maar nooit door de Kamers besproken.

Ook het regeerakkoord van 19 oktober 1980 dat leidde tot het totstandkomen van de regering Martens IV stipuleert onder Titel IV, D, 2, e): «dat binnen de twaalf maanden een wetsontwerp wordt neergelegd houdende de oprichting en organisatie van een dergelijke dienst».

Opnieuw bleef de uitvoering van dit punt van het regeerakkoord dode letter.

Op een parlementaire vraag van Mevr. Mathieu-Mohin (*Vragen en Antwoorden*, Senaat, 14 april 1981, n° 40, pagina 1644) antwoordde de toenmalige Minister van Landsverdediging, de heer F. Swaelen: «Alles zal in het werk gesteld worden om het wetsontwerp tot oprichting en organisatie van een dienst voor lekenraadgevers in te dienen binnen de in het regeerakkoord voorziene termijn van twaalf maanden».

Il ressort de ce qui précède qu'il existe un large consensus en faveur de la création et de l'organisation d'un service de conseillers laïcs à l'armée. S'il est vrai que les diverses initiatives ne procèdent pas toujours de la même optique, elles n'en sont pas moins toutes axées sur le même objectif : éliminer la discrimination qui existe à l'armée entre les croyants et les libres penseurs sur le plan de l'assistance morale et spirituelle. Il n'y a aucune raison de refuser aux libres penseurs, dont le nombre ne cesse d'augmenter, l'assistance morale et spirituelle dont les pratiquants des religions catholique, protestante et israélite bénéficient au sein de nos forces armées.

Nous estimons que la tolérance, le respect de l'opinion d'autrui, l'égalité et l'équité commandent que l'on comble la lacune qui existe actuellement au détriment des laïcs au sein des forces armées.

Compte tenu des impératifs budgétaires, il convient de limiter l'impact financier de la création et de l'organisation d'un service de conseillers spirituels non confessionnels à un minimum raisonnable et acceptable. Nous proposons dès lors d'organiser immédiatement l'assistance spirituelle et morale aux laïcs au sein de l'armée suivant le modèle de la Fondation pour l'assistance morale aux détenus, qui existe depuis 1965. Dans une première phase, l'instance organisatrice ne bénéficierait que d'une subvention de fonctionnement, dont le montant serait fixé chaque année par le Roi.

Nous estimons que le Conseil central des communautés philosophiques non confessionnelles de Belgique, organe de coordination du Centre d'action laïque et de l'« Unie van de Vrijzinnige Verenigingen », est le mieux placé pour organiser l'assistance morale et spirituelle aux laïcs à l'armée et constitue donc l'organisme adéquat pour accomplir cette mission et recevoir à cet effet la subvention de fonctionnement annuelle.

Uit dit alles kan het besluit getrokken worden dat in wezen een brede consensus aanwezig is om een dienst voor niet-confessionele lekenraadgevers op te richten en te organiseren in het leger. Weliswaar benaderen de diverse initiatieven het probleem niet altijd uit dezelfde gezichts-hoek maar het uiteindelijk doel is telkenmale hetzelfde : een einde maken aan de bestaande discriminatie die op het stuk van morele en geestelijke bijstand in het leger bestaat tussen confessionelen en niet-confessionelen. Er is vandaag geen enkele reden waarop de steeds groeiende groep van bewuste vrijzinnigen in onze strijdkrachten de morele en geestelijke bijstand zou ontzegd worden die de beoefenaars van de katholieke, protestantse en israëlitische godsdiensten wel krijgen.

Om principiële redenen van verdraagzaamheid, eerbied voor ieders opvatting, gelijkberechtiging en rechtvaardigheid, lijkt het ons derhalve een noodzaak dat aan de huidige leemte ten overstaan van de niet-confessionelen in de schoot van de strijdkrachten wordt verholpen.

Omwille van de algemene budgettaire toestand dienen vandaag de financiële gevolgen van de oprichting en organisatie aan een dienst voor niet-confessionele morele consulenten tot een redelijk en aanvaardbaar minimum beperkt te worden. Daarom ook wordt voorgesteld, naar analogie van de sedert 1965 bestaande Stichting voor Morele Bijstand voor Gevangenen, de geestelijke en morele bijstand voor de niet-confessionelen in het leger daadwerkelijk vorm te geven. In een eerste fase wordt aan de inrichtende organisatie alleen een werkingstoelage toegekend waarvan het bedrag jaarlijks door de Koning wordt bepaald.

Wij menen dat de « Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen in België », als overkoepelend orgaan van de Unie van de Vrijzinnige Verenigingen en de « Centre d'Action Laïque », best geschikt is om de morele en geestelijke bijstand aan de niet-confessionelen in het leger gestalte te geven en derhalve de aangewezen organisatie is om deze opdracht te vervullen en daartoe de jaarlijkse werkingstoelage te ontvangen.

W. CORTOIS

*

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

1) Il est institué, au sein des forces armées, un service de conseillers spirituels non confessionnels.

2) Le service a pour mission d'organiser l'assistance spirituelle et morale et de la dispenser aux militaires ainsi qu'à toutes les personnes occupées par ou attachées aux forces armées et qui se réclament de la philosophie non confessionnelle.

Art. 2

L'organisation du service est confiée au Conseil central des communautés philosophiques non confessionnelles de Belgique. »

Ce Conseil désigne les conseillers spirituels non confessionnels qui font partie du service. Les dits conseillers sont nommés par le Roi, sur présentation du Ministre de la

WETSVOORSTEL

Artikel 1

1) Er wordt bij de Belgische strijdkrachten een dienst voor niet-confessionele morele consulenten opgericht.

2) De dienst heeft als opdracht de geestelijke en morele bijstand te organiseren en deze te verlenen aan de militairen en alle personen werkzaam in of verbonden aan de strijdkrachten die zich op de niet-confessionele levensbeschouwing beroepen.

Art. 2

De organisatie van de dienst wordt toevertrouwd aan de « Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen in België ».

Deze Raad duidt de niet-confessionele morele consulenten aan die van de dienst deel uitmaken. Zij worden op voordracht van de Minister van Landsverdediging door de

Défense nationale. Ils portent le titre de conseiller spirituel non confessionnel.

Art. 3

La mission, le fonctionnement et l'organisation du Service des conseillers spirituels non confessionnels font l'objet de concertations régulières entre le Conseil central des communautés philosophiques non confessionnelles et le Ministre de la Défense nationale.

Art. 4

Dans le cadre de leur mission, les conseillers spirituels non confessionnels entretiennent des contacts permanents avec les autorités militaires concernées et examinent avec celles-ci les problèmes qu'ils constatent, dans l'exercice de leur fonction, en ce qui concerne l'organisation et l'octroi de l'assistance morale et spirituelle aux laïcs dans l'armée.

Art. 5

Le Roi fixe chaque année le montant de la subvention de fonctionnement accordée au Conseil central des communautés philosophiques non confessionnelles de Belgique. Les autorités militaires veillent à ce que les conseillers spirituels non confessionnels puissent accomplir leur mission dans de bonnes conditions

Koning benoemd. Zij dragen de titel van niet-confessionele morele consulenten.

Art. 3

Over de opdracht, de werking en de organisatie van de «Dienst voor niet-confessionele morele consulenten» wordt een regelmatig overleg ingesteld tussen de «Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen» en de Minister van Landsverdediging.

Art. 4

Binnen het kader van hun taak onderhouden de niet-confessionele morele consulenten permanent contact met de betrokken militaire overheden en bespreken met deze overheden alle problemen die zij in hoofde van hun functie vaststellen met betrekking tot de organisatie en het verlenen van morele en geestelijke bijstand aan de niet-confessionelen in het leger.

Art. 5

De werkingstoelage aan de «Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen in België» wordt jaarlijks door de Koning bepaald. Tevens doen de militaire overheden het nodige opdat de niet-confessionele morele consulenten hun taak in goede omstandigheden kunnen vervullen.

W. CORTOIS
E. KLEIN